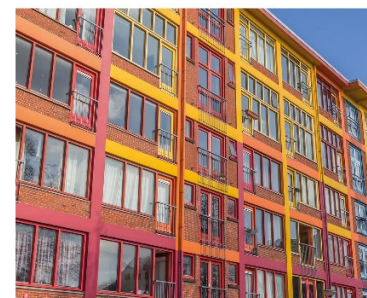

Huisvestingsopgave 'Weer thuis wonen'

Gemeente Nijkerk

8 juli 2019

Rapportage

DATUM	8 juli 2019
TITEL	Huisvestingsopgave 'Weer thuis wonen'
ONDERTITEL	T.b.v. woonvisie
OPDRACHTGEVER	Gemeente Nijkerk
AUTEUR(S)	Bas de Ruigh (Companen) Martin Bleijenburg (Companen)
PROJECTNUMMER	276.112
STATUS	Rapportage

1. Inleiding

Mensen met een zorgvraag wonen steeds vaker zelfstandig. Net als ouderen die afhankelijk zijn van zorg, wonen ook de doelgroepen verstandelijk gehandicapten en mensen die kampen met psychiatrische problematiek, vaker dan vroeger zelfstandig (al dan niet met ambulante begeleiding) in een reguliere woning in de wijk. Deze ontwikkeling heeft grote gevolgen voor de vraag naar reguliere woningen en alternatieve woonvormen waar mensen met een zorgvraag (samen) kunnen wonen.

De gemeente Nijkerk ziet de noodzaak om als gemeente, samen met partijen die werkzaam zijn op het gebied van wonen en zorg, zicht te krijgen en grip te hebben op de opgave die gemoeid is met 'weer thuis wonen' van kwetsbare jongeren die uitstromen uit de Jeugdzorg, Verstandelijk gehandicapten (waaronder mensen met een licht verstandelijke beperking) en cliënten van Beschermd Wonen. Een belangrijke stap om te komen tot een huisvestingsopgave is het verkrijgen van een goed beeld van de (toekomstige) omvang van de doelgroepen en hun woonbehoefte.

Afbakening

We kijken daarbij naar de behoefte vanuit de volgende doelgroepen:

- Beschermd wonen (GGZ)
- Kwetsbare jongeren die uitstromen uit de Jeugdzorg omdat zij 18 zijn geworden, en nog wel behoefte hebben aan een vorm van begeleid (zelfstandig) wonen.
- Verstandelijk gehandicapten, waaronder mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB-groep). Wij richten ons hier zowel op zorgvragers in de Wlz en de Wmo.

Leeswijzer

Dit rapport begint met de vraaganalyse van de doelgroepen. Hierin behandelen wij zowel een demografische doorrekening van de woonzorgvraag, als ook scenario's voor de vraagontwikkeling. Daarna behandelen wij het aanbod voor de doelgroepen, om vervolgens vraag en aanbod in balans te stellen. We sluiten af met de huisvestingsopgave en beleidsopgaven die volgen op voorgaande informatie:

- Hoofdstuk 2. Vraaganalyse
- Hoofdstuk 3. Aanbodinventarisatie
- Hoofdstuk 4. Huisvestingsopgaven
- Hoofdstuk 5. Beleidsopgaven

2. Vraaganalyse

Verstandelijk gehandicapten (VG)

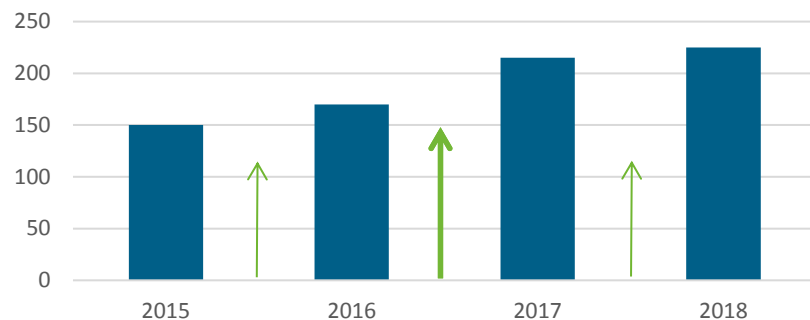
Binnen de doelgroep verstandelijk gehandicapten wordt onderscheid gemaakt tussen de verstandelijk gehandicapten en de licht verstandelijk gehandicapten. Deze groep ontvangt ondersteuning op basis van verschillende wetten: de wet langdurige zorg (Wlz) en de wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De mensen met een licht verstandelijke beperking doen veelal een beroep op de Wmo, terwijl de verstandelijk gehandicapten een beroep doen op de Wlz. Beide groepen hebben een woonbehoefte variërend van *geclusterd wonen* (instellingszorg op basis van de Wlz of wonen met begeleiding op basis van de Wlz of Wmo) en *gespikkeld wonen* (met begeleiding op basis van de Wlz of Wmo).

Doelgroep Wlz

Op 1 januari 2018 beschikken 225 mensen in de gemeente over een Wlz-indicatie voor verstandelijk gehandicaptenzorg. Een deel van deze groep doet

hierbij een beroep op een geclusterde woonvorm en een deel woont zelfstandig of thuis.

Ontwikkeling aantal Wlz-indicaties in de gemeente Nijkerk (2015-2018)

Bron: CIZ databank

We constateren dat het aantal mensen met een Wlz-indicatie tussen 2015 en 2018 fors is toegenomen, met name in 2017. Deze stijging zien de zorgpartijen in Nijkerk echter niet in dezelfde mate terug in de vraag naar woonruimte. Wij zien twee mogelijke verklaringen voor de stijging in de Wlz-zorg:

- Enerzijds zien wij een stijging onder het aantal (jong)volwassenen dat nog thuis woont en ambulante zorg ontvangt.
- In 2016 is er een nieuw complex voor deze doelgroep geopend aan de Torenstraat in Nijkerk.

Ontwikkeling aantal Wlz-indicaties in de gemeente Nijkerk (2015-2018)

Zorgzwaarte	2015	2016	2017	2018
VG01	0	0	0	0
VG02	10	5	10	10
VG03	50	55	55	60
VG04	15	20	30	30

VG05	0	5	15	15
VG06	55	60	70	75
VG07	10	10	15	15
VG08	0	5	10	10
(SG)LVG	10	10	10	10
Totaal indicaties	150	170	215	225

Bron: CIZ databank

Trend lokaal wonen (Wlz)

De deelnemers aan de werksessie nemen de trend van het 'lokaal wonen' waar binnen de doelgroep VG: een toenemende behoefte om te wonen nabij de thuisomgeving of ouders. Zorgaanbieders zetten daarbij vaker in op zorg zo dicht mogelijk bij de thuisomgeving. Als gevolg daarvan verwachten wij dat de vraag naar VG-zorg meer evenwichtig verspreid zal worden over de regio en het land.

In dat kader stellen wij het volgende vast:

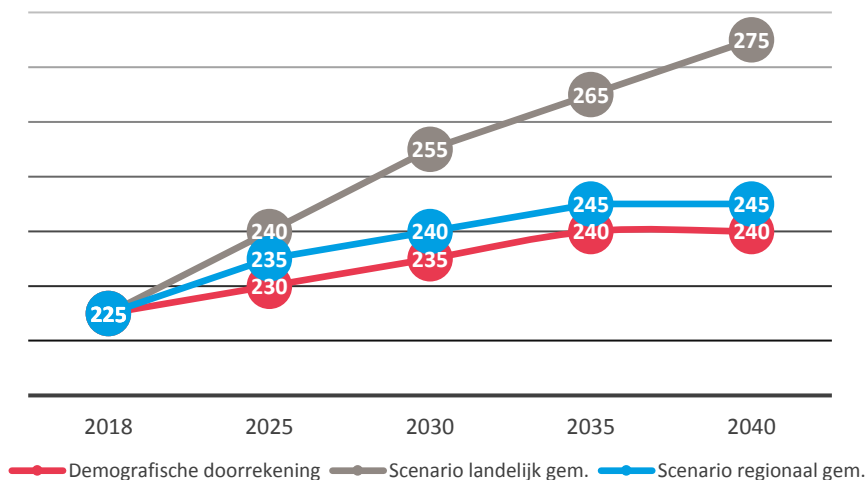
- Op 1 januari 2018 zijn er ca. 107.000 mensen met een VG-indicatie in Nederland (ofwel 6.2% van de bevolking).
- Met het huidige aantal VG-cliënten (225) zit de gemeente Nijkerk iets onder de regionale en landelijke gemiddelde VG-populatie (respectievelijk -3% en -13%).

Scenario's vraagontwikkeling (Wlz)

In de volgende grafiek presenteren wij drie doorrekeningen van de vraag naar Wlz-zorg. In het scenario 'demografische doorrekening' rekenen wij de vraag door op basis van demografische ontwikkelingen binnen de bevolking en het zorggebruik naar leeftijdsklassen. In de andere scenario's houden wij rekening met een geleidelijk stijgende vraag als gevolg van meer 'lokaal wonen'. Daarbij valt op dat:

- Een landelijk gemiddelde VG-vraag kan leiden tot een stijging in de lokale vraag van ca. 10%.

Scenario's vraagontwikkeling Wlz-zorg VG Nijkerk (2018-2040)

Bron: CIZ databank, bevolkingsprognose

Woonvraag (Wlz)

De doelgroep VG heeft een uiteenlopende woonvraag, die mede bepaald wordt door de mate van zelfstandigheid van de verstandelijk beperkte. Wij schatten de vraag naar gespikkeld wonen als volgt in, waarin is aangenomen dat een deel van de lichte VG gespikkeld kan én wil wonen¹. Deze schatting is gemaakt op basis van het lokaal wonen richting het landelijk gemiddelde (grijze lijn).

¹ Hierbij wil momenteel de helft van de lichtste VG (1-2) en een vijfde van de VG3 groep gespikkeld wonen.

Doorrekening van de huidige situatie

	2019	2025	2030	2035	2040
Gecclusterd wonen	210	220	235	245	250
Gespikkeld wonen	15	20	20	20	25

Als wij uitgaan van een progressieve extramuralisering², dan kan de vraag naar gespikkeld wonen oplopen naar 45 mensen in 2038. Deze verdeling van de kwalitatieve vraag geldt als een bovengrens.

Maximum scenario extramuralisering

	2019	2025	2030	2035	2040
Gecclusterd wonen	210	215	220	220	225
Gespikkeld wonen	15	25	35	45	50

Bron: CIZ databank, bevolkingsprognose, aannames op basis van werksessie

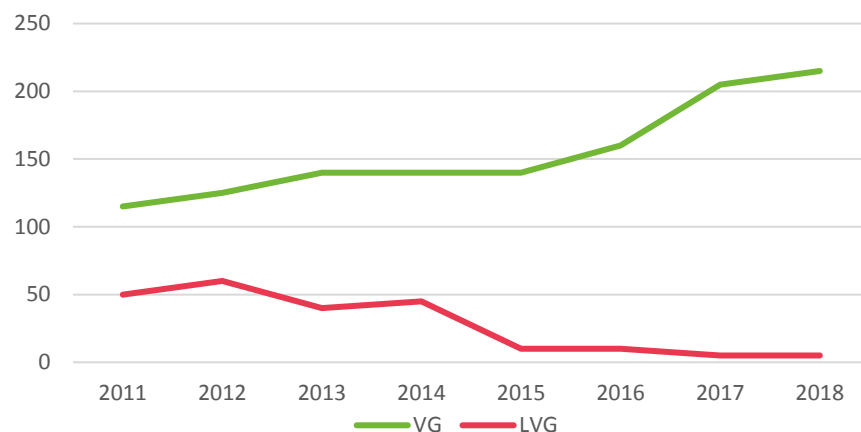
Doelgroep Wmo

Op basis van historische gegevens ten aanzien van de AWBZ en de Wlz, kunnen wij een inschatting maken van de groep die nu een beroep doet op de Wmo voor zorg en ondersteuning, in plaats van de ABWZ/Wlz.

- Wij zien dat een groep van ca. 35 LVG-cliënten in 2015 in de Wmo is terecht gekomen. Voor de VG-cliënten nemen wij geen verschuivingen waar.
- Zorgaanbieders geven aan dat de Wmo-groep in omvang blijft stijgen. Op termijn zal de Wmo-groep het aantal lichte zorgvragers (VG 1-3) uit de Wlz-groep in aantal overstijgen.

² Hierbij willen in aanloop naar 2038 alle lichtste VG (1-2), een derde van de VG3 groep en 15% van de VG6 groep gespikkeld wonen.

Indicaties VG in de AWBZ en Wlz, verdeeld in VG en LVG (2011-2018)

Bron: CIZ databank

Conclusies

- De groep VG met een Wlz-indicatie is naar landelijke en regionale verhouding beneden gemiddeld in Nijkerk.
- In 2015 zijn er 35 cliënten met een licht verstandelijke beperking overgegaan naar de Wmo. Aanbieders verwachten dat de omvang van de groep de komende jaren gaat stijgen.
- De vraag naar gespikkeld wonen zal oplopen van 15 mensen (2018) naar maximaal 50 mensen, mits het aanbod in de kwalitatieve vraag (zie hoofdstuk 5) kan voorzien.

Geestelijke gezondheidszorg

Wat betreft wonen wordt er binnen de doelgroep van mensen die geestelijke gezondheidszorg ontvangen, onderscheid gemaakt tussen Beschermd Wonen en klinische psychiatrie (plaatsen). Klinische psychiatrie zijn behandelpaatsen op basis van de Wlz. Beschermd Wonen (BW) is een regeling voor mensen die

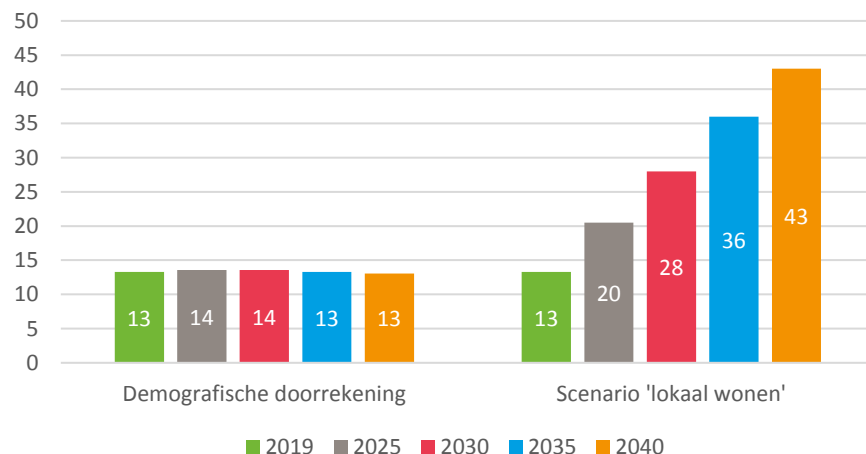
niet zelfstandig kunnen wonen vanwege psychische en/of psychosociale problematiek, en waarbij behandeling niet (meer) op de voorgrond staat. BW valt onder de Wmo. Vanuit de regeling wordt zowel de zorg als het verblijf bekostigd. Vanaf 2021 zal een deel van deze doelgroep weer aanspraak maken op zorg met verblijf vanuit de Wlz, omdat zij 'levenslang en levensbreed' ondersteuning nodig hebben. De woon- en zorgvraag van deze doelgroep zal onder dit nieuwe financieringsregime niet wezenlijk veranderen. Deze transitie nemen we daarom niet mee in de prognoses. De gemeente Nijkerk zal als regiogemeente vanaf 2021 verantwoordelijk worden voor het bieden van BW in de eigen gemeente, hetgeen nu onder de verantwoordelijkheid van centrumgemeente Amersfoort valt.

Scenario's vraagontwikkeling GGZ

Ten tijde van april 2019 beschikken 12 mensen in de gemeente over een beschikking voor wonen onder het Beschermd Wonen (BW). We presenteren twee scenario's:

1. **Demografische doorrekening:** in dit scenario rekenen wij de huidige zorgsituatie door aan de hand van demografische ontwikkelingen. Daarbij gaan wij uit van een regionaal gemiddelde verdeling van cliënten over leeftijdsklassen. Deze demografische ontwikkelingen leiden niet tot wijzigingen op in de vraag naar Beschermd wonen.
2. **Lokaal wonen:** in dit scenario werken we toe naar een betere spreiding van de BW-populatie over de regio door het meer in lijn te brengen met het regionale en landelijke gemiddelde. We tellen 0,28 BW'ers op 1000 inwoners in Nijkerk (cijfers 2019), 1,7 BW'ers op 1000 inwoners in BW-regio Amersfoort en 2,1 BW'ers op 1000 inwoners in Nederland (cijfers 2018). Om gelijk te komen met het regionaal gemiddelde is een stijging van 500% nodig. In het scenario gaan wij ervan uit dat 50% van deze stijging wordt gerealiseerd.

Vraag naar aantal plekken in doorrekening huidige situatie en scenario lokaal wonen

Bron: bevolkingsprognose, beschikkingen BW en landelijke cijfers BW

Uitstroom

Uit de werksessie met zorgpartijen en corporaties vernemen wij dat cliënten gemiddeld 2,5 jaar in een BW-locatie verblijven. Na dit verblijf stromen zij uit op de reguliere woningmarkt en zijn daarbij veelal aangewezen op een goedkope sociale huurwoning. De BW-populatie in Nijkerk zal (ook in het scenario lokaal wonen) vooral uitstroomgericht zijn. Op basis van deze gegevens schatten wij de uitstroom als volgt in:

Uitstroom zelfstandig wonen in de twee vraagprognoses

Prognose uitstroom	2019	2025	2030	2035	2040
Demografische doorrekening	5	5	5	5	5
Scenario 'lokaal wonen'	5	9	13	15	18

Bron: werksessie, bevolkingsprognose, beschikkingen BW en landelijke cijfers BW

Tussen wal en schip

Vanuit de werksessie horen wij dat er in de regio een groep mensen (ca. 40) met psychiatrische problematiek nu buiten de boot valt voor Beschermd Wonen en de klinische zorg. In regionaal verband wordt dit probleem nu in kaart gebracht en zal er een passende aanpak worden uitgestippeld.

Toekomst beschermd wonen

In regionaal verband (regio Amersfoort) wordt er momenteel gewerkt aan de transformatie van het Beschermd Wonen. Een deel van het huidige cliëntenbestand zal uitstromen naar vormen van zelfstandig wonen met ambulante begeleiding, een deel zal ondergebracht worden bij de Wlz en een deel zal overblijven als Beschermd Wonen binnen de Wmo. Hoe dit de komende jaren vorm moet krijgen, wordt nog uitgewerkt.

Conclusies

- Afhankelijk van de spreiding van de vraag naar BW in regionaal verband, kan Nijkerk een huisvestingsopgave krijgen voor het spreiden van voorzieningen al dan uitstroom.
- De uitstroom zal afhankelijk van de bovenstaande keuzes, kunnen variëren van ongeveer 5 tot 18 mensen per jaar.
- Er komt geen klinische voorziening in Nijkerk.

Kwetsbare jeugd

Hier richten wij ons op de verwachte ontwikkeling van de vraag naar plekken voor kwetsbare jongeren (jeugdzorg met verblijf) en de verwachte uitstroom vanuit deze plekken richting de woningmarkt. Jongeren die niet (meer) thuis kunnen wonen, worden opgevangen in pleeggezinnen of gezinshuizen.

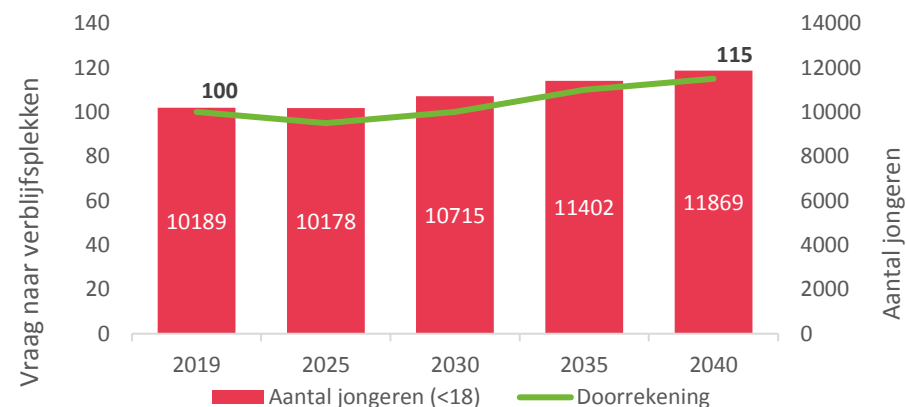
Beschikkingen voor jeugdzorg met verblijf en pleegzorg per leeftijdsklasse (april 2019)

Leeftijdsklasse	Jeugdzorg met verblijf	Pleegzorg
0-4 jarigen	1	0
5-9 jarigen	15	0
10-14 jarigen	29	0
15-16 jarigen	16	0
17-18 jarigen	38	0
Totaal	99	0

Bron: Jeugdzorg registratie Nijkerk

Het grootste deel van de kinderen en jongeren met een beschikking voor jeugdzorg met verblijf is jonger dan 18 jaar. Zij worden in Nijkerk uitsluitend opgevangen in een gezinshuis of in een 'residentiële setting' zoals een behandelgroep. De vraag naar jeugdzorg met verblijf (groene lijn) zal op lange termijn gaan toenemen door een groeiend aantal jongeren in de gemeente.

Prognose vraag naar jeugdzorg met verblijf (afgerond op vijftallen)

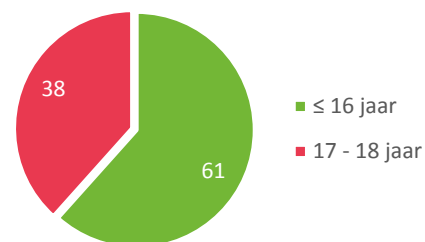

Bron: Jeugdzorg registratie Nijkerk, bevolkingsprognose

Er verblijven naar verhouding veel jongeren tussen de 17 en 18 jaar in de jeugdzorg. De gemeente geeft echter aan dat er ook 18+ jarigen in de Jeugdzorg verblijven, omdat zij de afgelopen jaren vaak de indicatie verlengde jeugdzorg afgegeven hebben in verband met onvoldoende aanbod voor uitstroom jeugdzorg. Deze groep kan verwerkt zitten in de groep 18-jarigen.

Uitstroom jeugdzorg

Aandeel uitstromers binnen jeugdzorg met verblijf

Bron: Jeugdzorg registratie Nijkerk

Voor de jeugd tot 18 jaar zijn er goede opvangmogelijkheden. Na hun 18e jaar willen (en moeten) zij zelfstandig gaan wonen.

- Een groep van ca. 35 tot 40 jongeren zal binnen één jaar gaan uitstromen uit de Jeugdzorg. Ongeveer 70% van deze uitstromers heeft nu een LVG-indicatie.
- Op basis van perspectiefplannen van de jeugdzorgcliënt (op 17-jarige leeftijd) kan een verdere inschatting gemaakt worden van het deel van de kwetsbare jongeren dat uitstroomt naar de Wlz (VG voorziening), Beschermd Wonen (Wmo) of gaat zelfstandig wonen (met of zonder begeleiding). In sommige gevallen zal het wenselijk zijn om de jeugdzorg nog te verlengen.

Conclusies

- *We verwachten een stijging van het aantal plaatsen in de jeugdzorg.*
- *Een groep van 35 tot 40 jongeren zal in een korte periode gaan uitstromen.*
- *De uitstroom is divers (Wlz, Beschermd Wonen, zelfstandig wonen). Er is een nadere analyse van de perspectiefplannen nodig om de vraag helder te krijgen.*

3. Aanbodinventarisatie

Aan alle zorgaanbieders die zich richten op zorg voor verstandelijk gehandicapten of BW-cliënten, is gevraagd hoeveel zorgplekken zij hebben voor deze doelgroep. Wij onderscheiden daarbij de volgende woonvormen:

- **Instellingszorg:** cliënten hebben een slaapkamer of een eigen appartement, ontvangen 24-uurzorg en maken daarnaast gebruik van gezamenlijke voorzieningen.

- **Geclusterd wonen met begeleiding:** cliënten hebben een slaapkamer of een eigen appartement, ontvangen 24-uurzorg op afroep en maken daarnaast gebruik van gezamenlijke voorzieningen.
- **Gespikkeld wonen met begeleiding:** in de nabijheid van een geclusterde woonvorm of een ontmoetingsruimte.

Aanbod woonvormen VG-zorg (op basis van Wlz en Wmo)

Zorgaanbieder	Instellingszorg	Geclusterd begeleid wonen	Totaal
J.P. van den Bent Stichting	16		16
's Heeren Loo	97	20	117
Stichting De Voorde	11		11
Gele Weiland		10	10
Philadelphia	30	10	40
Careander (plan)	(18 tot 24)		(18 tot 24)
Totaal	154 (+18 tot 24)	40	194 (+18 tot 24)

Aanbod woonvormen GGZ-zorg (op basis van Wmo)

Zorgaanbieder	Instellingszorg	Geclusterd begeleid wonen (wmo lokaal)	Totaal
Weeshuis Sustvarius		5	5
Kwintes (plan)		(8)	(8)
Zorgboerderij het Witte Water (plan)		(5 tot 10)	(5 tot 10)
Kat en Hond (plan)		(15)	(15)
Totaal		5 (+28 tot 33)	5 (+28 tot 33)

4. Huisvestingsopgave

Om de huisvestingsopgave in beeld te krijgen, zetten wij de vraagprognose uit de scenario's 'lokaal wonen' (volgens het landelijk gemiddelde) af tegen het toekomstige aanbod (huidig vastgoed én bouwplannen). Er wordt gekozen voor scenario "lokaal wonen", omdat Nijkerk de ambitie heeft om zo goed mogelijk voor de eigen inwoners te zorgen. Voor de doelgroep VG geldt dat wij uitgaan van een progressieve extramuralisering, waarbij meer mensen gespikkeld gaan wonen.

In de volgende tabellen wordt een overzicht gegeven van de te verwachte vraag en aanbod balans in 2030 en de uitstroom uit voorzieningen naar de sociale huursector. In de tabellen wordt uitgegaan het "lokaal wonen" scenario: in dit scenario werken we toe naar een betere spreiding van de bijzondere doelgroepen over de regio door het meer in lijn te brengen met het regionale dan wel en landelijke gemiddelde. Hierbij moeten de volgende kanttekeningen geplaatst worden:

- *Op de locaties lopen de financieringsstromen (wlz of wmo) door elkaar. Dit heeft als voordeel dat vastgoed op verschillende manier ingezet kan worden*
- *De keuze voor het scenario "lokaal wonen" betekent dat er in 2040 275 plekken in Nijkerk beschikbaar moeten zijn versus 240 plekken in het scenario "demografische doorrekening". Het zorgkantoor is verantwoordelijk voor de inkoop van de wlz-plekken voor deze doelgroep en bepaalt hierdoor mede de spreiding van de voorzieningen.*
- *Voor de ggz doelgroep betekent het scenario "lokaal wonen" een opgave van 43 plekken in 2040 versus 13 plekken bij "demografische doorrekening". De keuze voor het daadwerkelijke scenario is mede afhankelijk van de uitname vanuit BW naar de wlz, maar ook de nog te*

maken regionale afspraken over spreiding en uitstroom van de BW-voorzieningen.

- *De verwachte uitstroom van de kwetsbare jongeren zal divers zijn. Op basis van de perspectiefplannen (op 17 jarige leeftijd) kan een verdere inschatting gemaakt worden van het deel van de kwetsbare jongeren dat uitstroomt naar de Wlz (VG voorziening), Beschermd Wonen (Wmo) of zelfstandig gaat wonen (met of zonder begeleiding). In sommige gevallen zal het wenselijk zijn om de jeugdzorg nog te verlengen. De verwachting is dat het overgrote deel, al dan niet via een tussenstap zoals een kamertrainingsproject, zal uitstromen naar de sociale huurwoningenmarkt.*

Vraag-aanbodbalans voor nu, tot 2030 en tot 2040 "scenario lokaal wonen".

Doelgroep + woonvorm	Vraag 2030	Vraag 2040	Huidige situatie (+plan)	Opgave 2030	Opgave 2040
VG geclusterde instellingenwz (wlz)	220	225	154 (+18/24)	66 (-18 /24)	71 (-18/24)
VG + LVG geclusterd begeleid (wlz + wmo)	35	50	40	-5	10
LVG gespikkeld (wmo)	15	50		15	50
GGZ Plekken (wmo regionaal + lokaal)	28	43	5 (+ 28 / 33)	23 (-28/33)	38 (-28/33)
GGZ klinische plekken (wlz)	0	0	0	0	0

Vraag-aanbodbalans voor nu, tot 2030 en tot 2040 “demografische doorrekening”

Doelgroep + woonvorm	Vraag 2030	Vraag 2040	Huidige situatie (+plan)	Opgave 2030	Opgave 2040
VG geclusterde instellingenzorg (wlz)	200	200	154 (+18/24)	46 (-18 /24)	46 (-18/24)
VG + LVG geclusterd begeleid (wlz + wmo)	40	40	40	0	0
LVG gespikkeld (wmo)	15	50		15	50
GGZ Plekken (wmo regionaal + lokaal)	14	13	5 (+ 28 / 33)	9 (-28/33)	25 (-28/33)
GGZ klinische plekken (wlz)	0	0	0	0	0

Verwachte uitstroom naar doelgroep

Doelgroep	2020	Jaarlijks vanaf 2020
GGZ beschermd wonen	5	5 tot 18
Kwetsbare jongeren lvg	25	10
Kwetsbare jongeren ggz	15	5

Verstandelijk gehandicapten

Momenteel zijn vraag en aanbod in Nijkerk redelijk in evenwicht. Er is momenteel een tekort aan gespikkelde woningen, dat waarschijnlijk opgevuld wordt door thuis wonen of ongeregistreerde gespikkelde woningen. In 2030 dreigen er tekorten. Voor het geclusterd wonen ontstaat een **tekort van circa 45 tot 60 plekken**. Voor het gespikkeld wonen wordt uitgegaan van een **tekort circa 15 plekken**. Deze tekorten zijn afhankelijk van de mate waarin lichte VG (en VG6) gespikkeld kunnen gaan wonen. Naar verwachting stijgen de tekorten na 2030 langzaam verder.

Aanbevelingen

- Zorgaanbieders geven aan dat de vraag naar groepswonen zal afnemen en de vraag naar geclusterd begeleid wonen toenemen. Als de gemeente VG-woonvormen gaat ontwikkelen, is het ons advies om dit te doen richting geclusterd zelfstandig, dan wel gespikkeld wonen. Beide woonvormen zijn met verschillende financieringsconstructies (wlz of wmo) te financieren.
- Voor het gespikkeld wonen geldt dat er ook vraag kan bestaan onder mensen in de Wmo. Deze groep beslaat minstens 35 mensen met een LVG en zal gaan stijgen door het afschaffen van lichte indicaties.
- De Wmo groep kan ook opgevangen worden in kamertrainingstrajecten. Dit geldt voor alle jongeren in de leeftijd 18 tot 23 jaar, zowel vanuit de doelgroep lvg als ggz..
- Vraag en aanbod in de praktijk blijven monitoren.

Geestelijke gezondheidszorg

Momenteel zijn er te weinig plekken voor BW. Wij zien echter ook dat de gemeente momenteel weinig vraag naar BW opvangt. Historisch is het zo gegroeid dat inwoners uit Nijkerk buiten de gemeente beschermd zijn gaan wonen. Wij verwachten dat Nijkerk in de toekomst meer BW zal opvangen. In 2030 zal een **tekort ontstaan van circa 10 tot 20 plekken aan BW**. Dit tekort

groeit na 2030 verder. **Het is belangrijk om te beseffen dat met name voor deze doelgroep geldt dat de opgave afhankelijk is van de beleidskeuzes (afbouw, transformatie en uitstroom) met betrekking tot beschermd wonen.**

Aanbevelingen

- Voor 2030 wordt er een tekort van 20 plekken BW voorzien. Wanneer de beoogde afbouw en transformatie ingezet wordt, is de verwachting dat er geen behoefte is aan 20 plekken BW, maar dat er vooral behoefte is aan gespikkeld of geclusterd wonen met 24-uurs zorg oproepbaar.
- Er is sprake van een centrale toegang voor BW. Het zou goed zijn om ook een centrale uitgang te organiseren.
- Zorg voor voldoende goedkope sociale huurwoningen voor de uitstroom uit Beschermd Wonen.

Kwetsbare jeugd

Voor de kwetsbare jeugd ligt er een huisvestingsopgave voor de groep jongeren die zelfstandig begeleid wilt wonen. Voor deze groep is een 'tussenvoorziening' (kamertraining, containerwoningen, vrijkomend maatschappelijk vastgoed) nodig, die als een alternatief dient voor de verlengde jeugdzorg. Om de omvang van zelfstandig begeleid wonen te duiden onder de circa 35 tot 40 uitstromende jongeren, is een aanvullende analyse nodig op de perspectiefplannen.

Aanbevelingen

- Start in ieder geval met een kamertrainingslocatie voor jongeren met een LVG of GGZ (een tussenvoorziening met perspectief zelfstandig wonen). Andere mogelijkheden voor tussenvoorzieningen zijn het transformeren van bestaand vastgoed, zoals winkelpanden naar (tijdelijke) woningen, tiny houses en containerwoningen.

- Zorg voor doorstroming uit de tussenvoorzieningen door genoeg goedkope sociale huurwoningen beschikbaar te hebben.
- Faciliteer de uitstroom door een centrale toegang/uitgang.

5. Beleidsopgaven

Uit de werksessie is een aantal kwalitatieve opgaven geformuleerd ten aanzien van de huisvesting van de bijzondere doelgroepen. Deze opgaven worden hieronder opgesomd:

Opgaven in de gehandicaptenzorg

- Het maken van afspraken over hoe de partijen mensen voorbereiden op hun (verdere) wooncarrière.
- In een centraal overleg moet de doorstroming worden gebundeld en verdeeld. De uitkomsten van dit overleg kunnen meegenomen worden in overleg omtrent woningbouw.
- Het onderzoeken van mogelijkheden om zelfstandige woningen met voorrang te labelen voor jongeren binnen deze doelgroep, die door geringe inschrijftijd weinig perspectief op sociale huurwoningen hebben. Hier ligt echter een spanningsveld met de reguliere woningzoekenden.
- Om de doorstroommogelijkheden van de doelgroep beter in kaart te brengen, worden er rondom het IQ uitvragen aan zorgaanbieders gedaan.
- Kamertrainingsvastgoed moet goed aansluiten op bestaande intramurale voorzieningen: geen grote 'stap' terug doen. Kamertraining moet bekend staan als het doorstromen richting een lonkend en zelfstandig perspectief op de woningmarkt.

Opgaven in de geestelijke gezondheidszorg

- Nijkerk beschikt over een sterk netwerk aan welzijnswerk, dat voorziet in veel zorg en ondersteuning. Bij een toenemende huisvesting van inwoners in BW, strekt het tot de aanbeveling om voor zorg en ondersteuning eerst aansluiting te zoeken bij deze partijen.
- Er ligt een aandachtspunt in het bundelen van bestaande initiatieven en deze beschikbaar te stellen voor verschillende doelgroepen. Een gezamenlijke aanpak draagt bij aan de leefbaarheid in een wijk.

- Wij adviseren om mensen met psychiatrische problematiek zo veel mogelijk in de wijk te huisvesten, in plaats van in nieuwe geclusterde locaties. Woningen voor de uitstroom van BW-cliënten naar een tussenvorm dienen kleine woningen te zijn met een sobere inrichting. Een basale woonruimte moet aanzetten tot een wens voor verdere doorstroming. Leegstaande schoolgebouwen, kantoren en winkelpanden kunnen daarbij als doorstroomconcepten fungeren.
- Zorgaanbieders geven aan niet gecontracteerd te willen worden in de regio Amersfoort, maar alleen voor Nijkerk. Hier ligt een opgave om alleen in de gemeente iets te realiseren, terwijl de aanvraag en subsidieverantwoording veel moeite zal kosten.

Opgaven met betrekking tot kwetsbare jeugd

- De zorgpartijen hebben behoefte aan meer overleg onderling. De zorgpartijen zullen elkaar vaker gaan treffen en waarborgen dat ze elkaar beter leren kennen, waardoor ze beter kunnen samenwerken.
- Jongeren zijn aangewezen op studiefinanciering of de bijstand. Met deze inkomsten komen jongeren moeilijk aan woonruimte: door gebrekkige doorstroming belanden veel jongeren daardoor (tijdelijk) in het dure beschermd wonen.

Kwalitatieve woonvraag van cliënten

In de werksessie hebben wij onze ervaring met de woonwensen van cliënten in het land getoetst en verrijkt met lokale nuances. Daaruit ontleen wij de volgende wensbeelden voor het wonen vanuit de cliënten zelf:

Wensbeeld woning

- Voorkeur voor eigen woonunit (30 á 40m²) met een aparte slaapkamer en eigen voorzieningen zoals een keuken, douche en wc.
- Betaalbaarheid is belangrijk; bij voorkeur een huur van max. 424 euro.

- Kleinschalig wonen, voor een deel de mogelijkheid tot een buitenruimte.

Wensbeeld woonomgeving

- Fietsafstand tot voorzieningen, zoals de supermarkt, winkels en OV.
- Liefst in de buurt of kern waar men is opgegroeid of bekend is.
- Behoeftte aan gelijkgestemden om hen heen, die bekend zijn met situatie.
- Belangrijk om geen stempel te krijgen en op te gaan in de buurt.

Wensbeeld zorg en ondersteuning

- Praten én samen dingen doen als koken, papierwerk etc. Maar wel wanneer cliënt er zelf behoefte aan heeft.
- Vaste begeleiding gewenst om in te kunnen vertrouwen.